

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO PROSVETE,
NAUKE I TEHNOLOŠKOG
RAZVOJA

SRPSKO
HEMIJSKO
DRUŠTVO

OPĆINSKO NATJECANJE IZ KEMIJE
(8. ožujak 2014. godine)

TEST ZNANJA ZA VIII RAZRED

Šifra učenika

Pažljivo pročitajte uputstvo i tekst svakog pitanja. Test se popunjava kemijskom olovkom plave ili crne boje. Obavezno napišite kompletan postupak i rješenja računskih zadataka na za to predviđena mjesta u testu. Za izračunavanja se može koristiti digitron, a uporaba mobilnog telefona nije dozvoljena.

Vrijeme izrade testa je 120 minuta.
Želimo vam uspjeh u radu!

Popunjava Povjerenstvo:

Ukupan broj osvojenih poena: _____ (od ukupno 100)

Potpis predsjednika Općinskog povjerenstva:

1. Najzastupljeniji element u zraku gradi pet oksida u kojima su valence tog elementa I, II, III, IV i V.

a) Napišite molekulske formule i nazive tih oksida.

Molekulske formule oksida	Nazivi oksida

b) Napišite molekulsku formulu spoja koje nastaje u reakciji vode i oksida u kojem pomenuti element ima najveću valencu. _____

2. Element **E**, čiji je i maseni i atomski broj dva puta veći od masenog i atomskog broja kisika $^{16}_8\text{O}$, gradi oksid u kojem je omjer masa tog elementa i kisika 1:1.

Napišite na crtama:

- a) molekulsku formulu oksida _____
- b) valencu elementa **E** u oksidu _____
- v) raspored elektrona po nivoima u atomu elementa **E** _____
- g) u kojoj se skupini Periodnog sustava nalazi element **E** _____
- d) u kojoj se periodi Periodnog sustava nalazi element **E** _____
- đ) vrstu elementa **E** _____

3. Miloš je duvao kroz slamku u bistru otopinu u epruveti, čija je $\text{pH} > 7$. Zaokružite slovo ispred točnog odgovora. pH vrijednost otopine se:

- a) smanjila
- b) porasla
- v) nije se promijenila

Poslije nekog vremena otopina u epruveti više nije bila bistra.

Napišite jednažbu kemijske reakcije koja bi odgovarala opisanoj promjeni.

4. Zaokružite slovo ispred onog niza u kome su samo formule kiselih oksida.

- a) CaO , N_2O_5 , SO_2 b) SO_2 , CuO , CO_2 v) N_2O_5 , SO_3 , P_2O_5 g) Al_2O_3 , CuO , MgO

5. U pravokutnike upišite znak $<$, $=$ ili $>$ tako da predstavite omjer između ukupnog broja čestica u navedenim otopinama soli **A** i **B**. Odgovor obrazložite računski.

$A_r(K)=39$; $A_r(Cl)=35,5$; $A_r(S)=32$; $A_r(O)=16$

Otopina tvari A

Otopina tvari B

a) 100 cm³ vode + 0,01 mol kalijevog klorida 100 cm³ vode + 0,01 mol kalijevog sulfata

b) 100 cm³ vode + 10 g kalijevog klorida 100 cm³ vode + 10 g kalijevog sulfata

Prostor za rad:

6. Kada se elektrode, povezane sa žaruljom i baterijom, spuste u posudu sa nepoznatom tvari, žarulja zasvijetli. Zaokružite slovo ispred tvari koja se nalazi u posudi.

a) sumpor (prah)

b) crveni fosfor (prah)

v) kuhinjska sol (kristali)

g) grafit (prah)

7. U epruveti se nalazi bistra, bezbojna tekućina. Milan sumnja da je to razblažena klorovodična kiselina. Zaokružite slovo ispred tvari koju može da doda u epruvetu i na osnovu kemijske reakcije zaključi da li je u epruveti kiselina.

a) Pijesak

b) Vapnenac (Krečnjak)

v) Voda

g) Kuhinjska sol

Napišite jednadžbu te kemijske reakcije: _____

8. U epruveti je bistra, bezbojna tekućina **A**. Pomoću staklenog štapića kap ove tekućine prenijeta je na parče plavog lakmusovog papira na satnom staklu. Na plavom lakmusovom papiru pojavio se crveni krug. Stakleni štapić je ispran destiliranom vodom, a onda je pomoću njega prenijeta kap otopine tvari **B** iz druge epruvete na crveni krug. Krug je postao plav.

Od navedenih tvari u koloni **A** izaberite onu koja bi pokazala opisana svojstva tvari **A**, a u koloni **B** izaberite tvar koja bi pokazala opisana svojstva tvari **B**. U svakoj koloni zaokružite jedno slovo ispred odgovarajuće formule.

A

a) K₂SO₄

b) KOH

v) H₂SO₄

g) H₂O

B

a) MgCl₂

b) Mg(OH)₂

v) HCl

g) H₂O

9. Kada je u otopinu željezovog(III) klorida dodato malo jedne od sljedećih tvari izdvojio se crveni talog. Zaokružite slovo ispred formule dodate tvari.

- a) NaCl b) NaOH v) KCl g) HCl

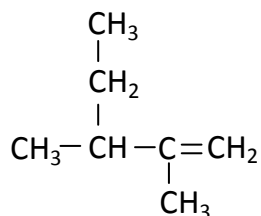
10. Biljana je znala da je u epruveti obilježenoj brojem **1** otopina natrijevog klorida, a u epruveti obilježenoj brojem **2** otopina jedne od sljedeće četiri soli: natrijev nitrat, kalijev nitrat, srebrov nitrat ili amonijev nitrat. Pomiješala je otopine iz epruveta 1 i 2. Dobijena je bistra otopina.

Koja sol **NIJE** otopljena u epruveti obilježenoj brojem **2** ? Zaokružite slovo ispred odgovora s kojim se slažete.

- a) Natrijev nitrat b) Kalijev nitrat v) Srebrov nitrat g) Amonijev nitrat

Koja bi se kemijska reakcija desila da je u epruveti otopina soli koju ste eliminirali? Napišite jednadžbu te kemijske reakcije.

11. Zaokružite slovo ispred IUPAC naziva spoja čija je strukturna formula data.

- a) 2-metil-3-etil-1-buten b) 2,3-dimetil-1-penten v) 2-etil-3-metil-3-buten
g) 3,4-dimetil-4-penten d) 3-etil-2-metil-1-buten đ) 2,3-dimetil pentan

12. U reakciji adicije, 1 mol klora potpuno je reagirao sa 1 mol alkina. Nastao je proizvod čija je relativna molekulska masa 125. Napišite strukturne formule i nazive alkina prema IUPAC nomenklaturi. $A_r(\text{H})=1$; $A_r(\text{C})=12$; $A_r(\text{O})=16$; $A_r(\text{Cl})=35,5$

STRUKTURNE FORMULE ALKINA	NAZIVI ALKINA

13. Zaokružite DA ako procjenjujete da je iskaz točan ili NE ako procjenjujete da nije.

a) Polivinil-klorid nastaje polimerizacijom molekula kloretana.	DA NE
b) Benzen je na sobnoj temperaturi tekućina.	DA NE
v) Izomerni ugljikovodici imaju jednak broj atoma vodika.	DA NE
g) Alkeni su izomeri sa alkinima.	DA NE
d) Etil skupina je alkil skupina etena.	DA NE
đ) Asfalt je jedan od proizvoda fraksijske destilacije nafte.	DA NE

14. Zaokružite slova ispred naziva spojeva koja su izomeri.

- a) 2,2-dimetilbutan
- b) 1-heksen
- v) 2-metilbutan
- g) 1-penten
- d) 2-metil-2-buten

15. Zaokružite slovo ispred točne tvrdnje.

- a) Svi spojevi koji sadrže ugljik su organski spojevi.
- b) Ugljikovodici sa vodom formiraju homogenu smjesu.
- v) Valenca ugljika u alkinima je četiri.
- g) Organski spojevi se nalaze samo u živim bićima.
- d) Izomerni ugljikovodici ne moraju da imaju jednake molekulske formule.

16. Adicijom klora na ugljikovodik X dobijen je spoj čiji je IUPAC naziv 2,3-diklor butan.

Napišite na crtama molekulsku formulu i naziv ugljikovodika X.

Molekulska formula ugljikovodika X

Naziv ugljikovodika X

17. Potpunim sagorijevanjem 0,2 mol zasićenog ugljikovodika nastaje 26,4 g ugljikovog(IV) oksida. Odredite molekulsku formulu tog ugljikovodika.

Prostor za rad:

Molekulska formula: _____

Napišite jednađbu sagorijevanja tog ugljikovodika.

18. U kemijskoj reakciji dobijen je plinoviti ugljikovodik i uveden je u epruvetu s otopinom kalijevog permanganata. Otopina se obezbojila. Napišite na crti molekulske formule ugljikovodika koji bi pokazali opisano kemijsko svojstvo.

19. Napišite na crti uz odgovarajući pojam nazive sljedećih tvari:

nafta, benzen, n-butan, dizel ulje, benzin, polieten, zemni plin, tetraklormetan

Čiste tvari:

Smjese:

20. Zaokružite slovo ispred točnog odgovora. Kao gorivo u kućanstvu koristi se smjesa ugljikovodika čije su molekulske formule:

a) CH_4 i C_2H_2

b) C_2H_6 i C_3H_6

v) C_3H_8 i C_4H_{10}

g) C_4H_6 i C_5H_{12}

d) C_6H_6 i C_6H_{12}